

Нова српска политичка мисао

Економска политика

Како остати усправан поред рушевина ЕУ

Мирослав Јовановић

субота, 14. јануар 2017.

Шта год да упитате већ годинама о Европској унији (ЕУ) тешко је да ћете добити макар и бледи позитиван одговор. Ово се наравно не односи на ЕУ-занесењаке у Србији чија зарада и донације зависе од тога колико снажно машу заставом ЕУ. Евро-атлантски барјактари увек наводе користи^[1] које би имала Србија ако би се прикључила ЕУ, али скоро никада не наводе цену^[2] коју би Србија морала да плати. Очигледна забринутост за будућност ЕУ јасна је свима и свугде ван наведеног уског круга занесењака који као да живе у неком умишљеном паралелном свету у којем њихова плата зависи од тога да не схвате дубоке проблеме и ћорсокак у којем се налази ЕУ.

Европска економска заједница (како се тада звала претходница ЕУ) настала је са циљем очувања мира и стабилности у Европи. Роберт Шуманова идеја била је да рат буде "не само незамислив, већ и материјално немогућ." Ово се остваривало од 1952. (Европска заједница за угљ и челик), али је имало своју цену: створила се посебна номенклатура и класа политичара која је запосела елитна места у друштву, која је полако губила додир са потребама и жељама народа и која је занемарила демократски процес и изборну вољу грађана.^[3] Од очувања мира, ЕУ се преобразила у пројекат за непрекидно централизовано грабљење технократске власти.

Замисао да економска повезаност смањује склоност ка ратовању и повећава цену оружаних сукоба има одређену тежину, али не и неупитну. Сетимо се само бивше Југославије. Национализам зна да игра много значајнију улогу од економске цене и последица рата. ЕУ је имала снажан утицај на стабилност у Европи, али тај утицај не треба да се преувеличава. Монетарна интеграција и предозирањем избеглицама у ЕУ убрзано постају подлога за разноврсне економске и политичке трзавице и отворене сукобе.

Циљ овог чланка је да баца светло на друштвено-политички земљотрес који тресе ЕУ и који захвата Србију, а од којег се треба одбранити. Пут, тј. тунел којим Србија иде у ЕУ је бескрајан, потпуно неизвестан и мркло мрачан. На почетку се износи виђење о механизму

ЕУ, за којим следи расправа о Брегзиту (бегу Британије из ЕУ), глувоћи европске номенклатуре за жеље и глас народа, добродошници Србији у ЕУ, а у закључку се објашњавају разлози због којих Србија не треба да се стрмоглаво креће у чланство распадајуће ЕУ.

Механика Европске уније

Велика је обмана и тежак фалсификат поистовећивати Европу са ЕУ. Европа је нешто трајно и дубоко. Европа укључује грчку историју и филозофију; италијанску лепоту у уметности; шпански ритам; француско вино и сиреве; шкотски виски; немачку технику и хармонију у музици; швајцарску тачност и скупоћу; руске ракете и књижевност; и српско јединство; док ЕУ отелотворује само још једну у низу пролазних друштвених творевина у Европи.

ЕУ није више блистави светионик економског и демократског бољитка као што је то јасно била око 1985. ЕУ се преобразила у групу земаља у којој дугови убрзано расту (ко ће да их врати? када?) и у којој је мало ко срећан и задовољан изузев од народа одрођене политичко-финансијске номенклатуре која обраћа мало истинске пажње на вољу народа изражену на изборима. Бивше социјалистичке земље које су приступиле ЕУ доживеле су очигледан економски напредак. Али то што је видљиво споља прикрива другу, тамну страну приче, а која се огледа у стрмоглавом повећању државног дуга иностранству.[\[4\]](#) Истоветна судбина, још веће дужничко ропство, очекује и Србију ако приступи ЕУ. Многи можда могу да помисле да је ту ЕУ да помогне. Сведоци смо вишегодишњег начина спровођења европске "солидарности" у погледу помоћи Грчкој у отплати дуга који је великим делом проузрокован лошом и у дужем року неодрживом архитектуром еврозоне, а не само грчким грешкама и прекршајима.

Често нема потпуног разумевања сложене машинерије зване ЕУ чак и у државама које су јој чланице. ЕУ нема једног вођу, већ је она читав механизам великих и малих точкова и полуга које имају различиту снагу, значај и утицај. Тај механизам у који грађанство не може увек да има потпуно и безрезервно поверење укључује питања безбедности, неконтролисане имиграције и неспособности да се покрене запошљавање и истински привредни раст (а не кроз статистичке манипулације и алхемију). Да наведемо само један пример компликованог рада те машинерије: Економско-трговински споразум ЕУ са Канадом, ако и буде ускоро потписан, његова примена ће се одуговлачити годинама јер треба да буде потврђен у 38 државних и регионалних парламената у ЕУ. Два белгијска регионална парламента су већ донела резолуције против наведеног споразума.[\[5\]](#)

У немогућности да реално повећа раст привреде, ЕУ је 2014. променила статистичку методологију израчунавања друштвеног бруто производа (ДБП). Нова методологија сада укључује у ДБП и део нелегалних економских активности као што су то шверц, трговина дрогом и проституција. Оваква економско-статистичка алхемија бројчано повећава БДП, политичари на власти могу да се мало опусте и хвале, али нико се у народу неће осетити богатијим због такве статистичке "шминке".[\[6\]](#)

Грађани у ЕУ губе поверење у елиту, тј. у политичаре који су на елитним местима у друштву. Чак и ако нешто важно изгласа на референдуму, грађанство сматра да их политичари на власти неће послушати. Сувише је било неостварених обећања (из незнања или зле намере), чак превара грађана ЕУ: да ће увођење евра донети вечни напредак, слогу и благодостање; да ће мере штедње због кризе да потрају само неколико година (не види се

крај стезању кајша); да долази напредак, а он се огледа у повећању цена некретнина тако да млади нараштај не може да купи своји први кров над главом; да је имиграција са Блиског истока и Африке добродошла за напредак друштва[7]; да треба ићи у рат против Ирака јер та земља може да изврши дугOMETНИ ракетни напад у року од 45 минута (показало се да је то била обична неистинита манипулација јавним мњењем); да треба бомбардовати Либију и на бајонетима увести демократију;...

ЕУ није извршила војну инвазију нинакога, али је извршила притисак са истим дејством и последицама. Земља у питању је Грчка. Не само да је "конфискована" државна имовина и да је осиромашен народ, Грчка је као држава и понижена политиком ЕУ. Народ грчке је изгласао једну ствар 2015. на референдуму, а неколико дана после тога, народна воља је занемарена и прогурана је ЕУ политика против које је народ гласао: ЕУ је преузела сурову контролу над Грчком. Чему служи демократија, народна воља и гласање? Ово је не само недемократско, већ је анти-демократско опхођење.

ЕУ се битно мења. Традиционална ЕУ елита изгледа и неспособна и беспомоћна, па није никакво чудо што народ више не верује њеним обећањима. Својим гласом да напусте ЕУ Британци изјављују да не верују да је ЕУ структура која може да се поправи. Арно Монтебур, ранији Министар економије у Француској, изјавио је да је "Француска гласала за левичарски манифест пре четири године и да је завршила са десничарским немачким режимом. ...Верујем да смо стигли до краја пута у Европској унији и да Француска нема више никакав интерес у истој." [8] Свима је добро познат огроман грчки дуг иностранству, али од јавних расправа се за сада крије дуг иностранству који има Француска. Овај француски дуг је по глави становника двоструко већи од истог дуга који има Грчка. [9] И овде се крије још једна клица која разара еврозону изнутра. [10]

Прва деценија XXI века означила је стагнацију и таворење ЕУ, поготово њене економије, док друга деценија показије јасно назадовање у процесу интеграције. Земље чланице ЕУ не могу да се договоре већ деценију скоро ни око чега. Ипак функционисање ЕУ се наставља: састанци се одржавају, доносе се директиве, а новац се расподељује. Проблем је у томе што земље чланице све више игноришу ЕУ кад им то одговара. Рецимо и кад се о нечему договоре (расподела избеглица), земље чланице ЕУ тај договор глатко занемаре. Ако и дође до растакања ЕУ, оно вероватно неће бити брзо као што је то био случај са већином сложених држава у Европи током 1980их година, већ ЕУ можеда доживи судбину Светог римског царства (962–1806) које је било крцато разним барокним церемонијама и институцијама, али без стварног значаја и утицаја.

Врхунац европске интеграције, монетарна унија, уместо да спаја земље чланице, она их раздваја. Уместо да собом доноси економски бољитак и раст привреде као што је то обећано кад је уведена или наметнута монетарна унија (на мала врата без широког демократског јавног процеса расправе и одлучивања), монетарна унија је томе озбиљна кочница. Очигледно је да ова најзначајнија полуга европске интеграције, а уз њу и Шенгенски споразум о слободи кретања људи, не само да не функционишу, већ су и извор тегиба и сукоба који могу да угасе ЕУ какву познајемо.

Незадовољство и неповерење између држава ЕУ је јасно и велико јер нема изгледа за бољитак, поготово не економски, бар за још неких десетак година. То је јако дугачко раздобље, поготово у политици и за млади незапослени нараштај који губи наду у бољитак. Нобеловац Џозеф Стиглиц оптужује евро за економску стагнацију, незапосленост и снажење десничарско-популистичких партија широм Европе. Еврозона је била накарадна од самог свог постанка јер је ЕУ поставила "кочије испред коња", увела је заједничку валуту, а да претходно није створила неопходне федералне институције за такав корак (аутоматске међудржавне трансфере фондова, банкарску унију, политичку унију,...). За Стиглица би било најбоље када би "Немачка напустила Европу".^[11]

Чега год да се већ годинама дотакне ЕУ, доноси или безживотне или никакве резултате: бескрајна криза евра, никакав или анемичан раст привреде, незапосленост, неспособност контроле спољних граница, предозираност мигрантима, размирице око енергије, генетски модификована храна, Либија, Сирија, Украјина,... Све што већ годинама чини ЕУ личи на преуређивање лежаљки на палуби Титаника. Уместо очекиваних и портебних заједничких "европских решења" проблема, земље чланице ЕУ све чешће прибегавају једностраним решењима европских проблема као што је то развлачење бодљикаве жице на границама, чак и између земаља чланица Шенгенске зоне која гарантује слободу кретања људи. Они који су сањали 1980их година и желели "Европу без граница" дочекали су да је то потпуна варка. Толико хваљена и очекивана "европска солидарност" доведена је у велико питање као што је то, рецимо, расподела пристиглих избеглица или помоћ Грчкој. Истовремено, у појединим земљама чланицама ЕУ долази до неповољног односа према мањинама јер се, рецимо, вишејезичке табле на јавним установама стално уништавају (Вуковар), а ти исти настоје да "цивилизују" Србију и да јој "помогну да одрасте" како би се прилагодила приступању ЕУ. Постаје све јасније да је ЕУ звезда падалица.

Премијер Александар Вучић писао је Председнику Европске комисије Жан Клод Јункеру и осталим челницима ЕУ о проблему са Хрватском јер се "у Хрватској води огољена антисрпска кампања".^[12] Званичници Србије су вапили због тога што неоуобичајено дуго не стиже никакав одговор из Брисела, а када је коначно стигао, био је "округао па на ћоше". Ивица Дачић, Министар за иностране послове је реаговао на следећи начин: "Јункер није одговорио ни на једно конкретно питање ... да се ЕУ прави глупонемом кад је антисрпска политика у питању, али је зато увек спремна за придике Србији кад јој се нешто у Србији не свиди."^[13] Политичка шиба ЕУ важи само за Србе и Србију.

Политичари у Србији нису вероватно обавештени о томе да је Хрватска пуноправни члан "клуба" који се зове ЕУ и да ће тај клуб увек и прво да стане на страну свог члана, а проблематични могући будући чланови треба да једу још много "европског политичког спанаћа" пре него што приступе ЕУ. Државама у чекаоници ЕУ не помаже много "калимеровско" запомагање, али им оно остаје само као једнострана утеха. Али ЕУ третман није једнак за све који су у чекаоници за приступање. Од мале и слабе Србије захтевају све, а Србија се само мало буну, а на крају полако на све пристане. Турска са

друге стране окупира трећину Кипра, државу члана ЕУ, а ЕУ јој повлађује на разне начине.[\[14\]](#)

"Србија је победила са 5:0"[\[15\]](#) речи су Марка Ђурића после споразума у Бриселу о Заједници српских општина на Косову и Метохији. Медији су весело брујали у Србији о великом међународном политичком успеху наше отаџбине. Занос о успеху је био велики. Међутим, све што се "договори" тј. наметне Србији у Бриселу у односу са Косовом и Метохијом, власт из Приштине стално избегава без последица од ЕУ. Власти у Приштини стално одлажу примену договореног за месец или два или касније, а најчешће никада. Вест о одлагању оснивања Заједнице српских општина дошла је "само дан пошто је Приштина практично награђена потписивањем Споразума о стабилизацији и придруживању управо потписаног због Бриселског споразума 25 августа."[\[16\]](#) Премијер Србије Вучић каже да "то што Брисел за сада ћути о том потезу Приштине веома снажно и довољно говори за себе."[\[17\]](#) Каква би била реакција ЕУ и њених земаља чланица када би Србија суспендовала или одложила договорено и потписано на неодређено време? Брисел сјајно зна да политички, дипломатски и медијски "опије" Србију резултатом 5:0, а затим за пар дана забије нож у леђа. После Бриселских ода наивној Србији, још један од бројних ножева у леђа Србије је и нацрт споразума по којем Србија треба да преда властима Косова у Приштини хидроелектрану Газиводе и још многе друге замке које воде Косово ка пуном чланству у УН.[\[18\]](#) Једном речју ово је непрекидно обмањивање Србије.

Скрнављење храма Христа спаса у Приштини[\[19\]](#) не само у време Божића 2016. већ и током године остаје некажњено. Шта би се догодило да се, рецимо, муслиманске верске светиње тако скрнавље у Београду? Али ЕУ је навикла Србију на такве ножеве у леђа. Чим је Србија склопила уговор са Кинезима о железари у Смедереву, одмах су се чули гласови о инспекцији ЕУ повезаној са производњом челика. Таква инспекција није била најављивана када су том железаром управљали Холанђани или Чеси. Власт у Србији изразила је неповратну мазохистичку намеру да приступи ЕУ и у том смислу ЕУ то користи за све врсте манипулација и трикова на штету Србије (на пример, она "косовска пахуљица").

А што се тиче Србије и њеног "неповратног" пута у ЕУ, Србија ће остати талац власти "Републике Косово" којој званичници ЕУ непрекидно повлађују, а на сталну штету Србије већ годинама. Да ли се сећате неког уступка Србији који није убрзо поништен? То су давно разоткриле оне истопљене "пахуљице". Циљ ЕУ пре свог реалног исчезнућа је и да затоми Републику Српску и одстрани Русију са Балкана уз свесрдну помоћ власти у Србији. У ваздуху вијоре питања (уцене) признавања независности Косова и Метохије са надокнадом ратне штете, независност Војводине, Рашке области, истополних бракова,... Само је питање времена када ће нека земља ЕУ ставити то на сто као услов за отварање или затварање неког од преговарачких поглавља или за коначно приступање ЕУ. А шта Србија добија за узврат? Добија уцене и понижења до у недоглед, вртоглави пораст задужености, распадајућу еврозону и надмену, сурову (погледајте Грчку), нефункционалну и опако нестабилну ЕУ из које Британија бежи и која може да повиче са собом за неко време још поједине земље чланице ЕУ (Скандинавија, Чешка, Мађарска,...).

Колико има клопки, прича о једном, а делања о потпуно другом на бескрајном путу у ЕУ јасно показује дволичност ЕУ у погледу Србије и гасовода из Русије. Са једне стране званичници ЕУ били су јавно наклоњени Србији и "Јужном току". У исто време, званичници ЕУ нудили су Русима иза леђа Србије да изграде гасовод "Источни ток" који би заобишао Србију. Министар за иностране послове, Ивица Дачић, је нагласио "да такво лицемерје од функционера у Бриселу није могао ни да замисли, јер су они били главни који су учинили све да пропадне пројекат Јужни ток."[\[20\]](#) Јужни ток је годинама био слављен у Србији као огроман пројекат који би не само обезбедио сигуран доток гаса, већ и пројекат који би доносио значајна средства због протока гаса у друге земље. Толико о томе како у стварности ЕУ види Србију и како и колико рачуна на Србију у дугом року.

Шта још Србија добија за узврат са Запада? Председник Србије је потписао ратификован споразум са НАТО (управо онај део из Рамбујеа због кога су Србија и Црна Гора биле бомбардоване), а већ следећег дана 20.02.2016. Американци су бомбардовали Сабрату (Либија) и убили двоје српских дипломата талаца. Кажу да нису знали да су таоци у згради. Јако је необично и чудно је да се тачно нациља, бомбардује и уништи зграда, а да се не зна ко је у њој: терористи, цивили, деца, складиште,..? Али српско памћење зна да буде кратко и плитко као оно везано за дрон на фудбалској утакмици са Албанијом или туга за Милицом Ракић због "Милосрдног анђела". И стигли су нам као награда заробљеници из америчког затвора Гвантанамо да их Србија "врати на пут", а на терет домаћих пореских обвезника. Уз све наведено, занимљиво је да Србију на "европском путу" гласно подржавају земље (Сједињене Америчке Државе, Норвешка,...) које никада саме не би прихватиле услове које захтева и које ће да захтева ЕУ од Србије. Слична смешна подршка Србији стиже и из Британије која напушта ЕУ.

Брегзит

Британци су поносит народ, исто као и Швајцарци,[\[21\]](#) који не допушта да им било ко са стране одређује шта треба или шта морају да ураде. Незадовољна структуром и функционисањем ЕУ Британија је покушала да то промени. Британија је настојала да у преговорима са ЕУ "спасе" своје чланство. Премијер Дејвид Камерон је мало (ништа) тражио и толико је за узврат и добио из Бисела: мигранти из ЕУ не би могли да имају приступ социјалној помоћи у Британији одређено време. Али кога то занима? Није у питању приступ социјалној помоћи, већ је битан број миграната!

Нето имиграција у Британију била је 333.000 (друга највећа у историји) у 2015. Половина миграната била је из ЕУ. Док је британска влада званично проценила пре источног проширења ЕУ 2004. да ће годишњи прилив миграната са истока ЕУ бити у просеку 13.000, то се није обистинило. Такав промашај у процени подгревао је већ постојећу сумњичавост јавности у способност процене не само Владе, већ и ЕУ. Реалне плате у Британији стагнирају, расту цене некретнина, а снажан прилив миграната само погоршава ситуацију.[\[22\]](#)

И поред снажне медијске кампање, често засноване на застрашивању народа, са циљем да Британија остане у саставу ЕУ, Британци су одлучили на референдуму 23.06.2016. да напусте ЕУ.[\[23\]](#) Одмах после историјског референдума и одлучног НЕ остајању у ЕУ, разни аналитичари говорили су да ће да дође до економског заустављања, чак тонућа, британске економије. Међутим, званични податци три месеца после референдума показују да британска одлука о напуштању ЕУ није имала скоро никакав ефекат на домаћу економију.[\[24\]](#)

Постоји одређена бојазан да ће властодршци и у Бриселу и понеки у Лондону да покушају да уз помоћ политичко-правне алхемије маневришу и занемаре британску народну вољу и да ће да наставе по старом. Ово је тест демократије или антидемократије, јер ништа унутар ЕУ није онако како то изгледа, поготово ако се гледа с поља.

Британија је имала слободне и демократске изборе на којима је одлучила да напусти ЕУ. Такав јасан исход не може да се стави под тепих јер је то један од најжешћих удараца који је доживела интеграција у Европи после Другог светског рата: одлазак значајне, велике и развијене земље чланице. Британија напушта ЕУ која сада привлачи само "слабе играче" као што су то земље са Балкана, Украјину или Молдавију који су будући потрошачи, а не нето доприносиоци буџету ЕУ, док богате демократске земље као што су то Норвешка, Швајцарска и Исланд јасно остају по страни ЕУ.

Постоји одређена политичка алхемија која може да се употреби да се демократски резултат избора у Британији занемари и да се настави "као да се ништа није догодило". Ако је тако, због чега онда постоје избори, демократија,...? Да ли их треба укинути? Романови су изгубили додир са вољом народа па се створило тло за револуцију у Русији. Пре њих, Бурбони су исто тако прошли у Француској. Власт тешко може да преживи дуготрајну раздвојеност од жеља народа у демократском друштву. Исход британског референдума је побуна народа против власти која је скоро у потпуности у рукама банкара и великих корпорација, то је такође и јасна тежња занемариваног и презреног грађанства да се власт врати у руке народа, а не да буде у рукама неизабраних технократа. Избори у Немачкој,

Француској и Холандији 2017. и раздобље после те године допринеће убрзању развоја или растакања ЕУ. Биће јако занимљиви и неизвесни избори за Европски парламент 2019. Шта ће се догодити ако ЕУ-скептичне партије, које су у успону, са садашње трећине дођу до већине посланика у Европском парламенту? Да ли ико у власти и опозицији Србије прати, разматра и схвата овакав развој догађаја? Занимљива ера, пуна догађаја, очекује Европу у годинама које долазе.

Брегзит значи Брегзит. Нема поновног референдума да се Британија предомисли. Британија је политички снажна држава и неће бити понављања референдума по наведеном питању као што је на то номенклатура ЕУ раније присилила Ирску или Данску да гласа на референдуму по истом питању толико пута колико је потребно да се прогура радни налог из Брисела. Међутим, велика је дилема у Бриселу поводом Бреگزита. Попустити Британији сада доводи у питање ко је следећи и шта ће да захтева да остане или напусти ЕУ? Постоји оправдана бојазан да ће номенклатура ЕУ да потроши више времена и снаге на загорчавање Бреگزита Британији него што ће да потроши своје снаге и времена на побољшање стања у ЕУ. Номенклатура ће да покуша да својим тврдим ставом обесхрабри друге земље чланице да не прате британски пример. Међутим, Британија је велики купац (увозник робе из континенталне ЕУ) и добар платиша. Огроман број запослених у ЕУ, поготово у Немачкој, зависи од извоза у Британију. Тешко је за очекивати да ће се континентална ЕУ лако одрећи оваквог увозника своје робе са којим има значајан суфицит.

Многобројни економски "стручњаци" спомињали су економско назадовање или пропаст британске економије ако напусти ЕУ. Чињенице су у Британији оповргле такав развој догађаја. Пет месеци после изгласавања о напуштању ЕУ и поред девалвације фунте "незапосленост је на најнижој тачки за више од десет протеклих година, а запосленост је рекордно висока".^[25] То само показује како и колико су поједини (анти-Брегзит) економисти јавно обезвредили своју професију. Истовремено, наведено само потврђује слабост економских модела који предвиђају будућност.

Пошто је Британија изабрала свој пут ван ЕУ, долази до промене у равнотежи снага унутар ЕУ. Британија је била за проширење ЕУ на исток јер је исправно сматрала да ће бити тешко наћи заједнички језик за договор у проширеној ЕУ и то ће да допринесе успоравању интеграције у ЕУ. Сада источне земље ЕУ немају свог великог спонзора. Зато ће снажне ЕУ-скептичне снаге отвореније изражавати своје интересе и захтеваће повраћај овлашћења са ЕУ на земље чланице. Груписаће се земље које имају слична стремљења (Мађарска, Чешка, Данска, Шведска, вероватно и Холандија и Ирска) па ће ЕУ да настави своје круњење. То је само пут ка враћању на раније ("природније") стање и равнотежу у Европи – враћање на националне државе уместо на државе које су подвргнуте наднационалним телима. Када би Британија остала учланству ЕУ, тада би гашење ЕУ било спроведено на уређенији начин него што би се то догодило без чланства тако велике, значајне и земље са дугом демократском традицијом.

Елита је gluва на глас народа

Легитимност у управљању државом има бар две основне димензије. Прва се тиче исхода државне политике. Ово је платонско виђење савршене државе у којој добронамерни мудраци и филозофи воде државу јер они боље знају шта је добро за народ од самог народа. Овакве разумне, искусне, скромне и некорумпирани вође чине све да дође до повећања благостања у држави. Ареопаг (Ἀρειος Πάγος), веће стараца у старој Атини,

контролисао је одлуке скупштине и доприносило бољитку заједнице. Задатак Европске комисије је да, између осталог, води ЕУ ка бољитку. Међутим, ЕУ већ једну деценију тапка у месту, а у појединим областима видно назадује. Друга димензија легитимности односи се на укључивање народа у доношење државних одлука. Народ има право и да одлучује, али и да збаци на изборима са власти политичаре који лоше воде заједницу или државу.

Брисел је опседнут регулацијом свега и свачега, а владајућа номенклатура и у државама чланицама и у ЕУ је донела многе судбоносне одлуке које утичу на државну неприкосновеност, а да за то није питала народ (рецимо увођење евра; источно проширење; споразум са Турском о избеглицама,...). У том смислу не чуди настојање номенклатуре за спровођењем још више и дубље интеграције као лека за све бољке ЕУ. Евроскептици говоре да је смањење регулативе лек за учмалост економије у ЕУ и убрзање динамике економског раста, док је прекомерно проширење пореметило складно функционисање ЕУ. Десетине хиљада анономних ЕУ бирократа не подлежу изборима и оштром надзору бирача, а политичари у земљама чланицама не опирају се снажно наметнутим захтевима који стижу из ЕУ јер им се у Бриселу касније нуде и смеше високоплаћене и угледне позиције.[\[26\]](#) Британци сматрају да је и због наведеног оваква ЕУ непоправљива и зато је напуштају.[\[27\]](#)

Номенклатура не слуша народ или се оглушује на његов глас. Мигранти и њихове повремене али видљиве везе са тероризмом (бомбе, масовно смртоносно гажење шетача по кеју, клање свештеника у цркви, насртање на жене и девојке), државна штедња, потпуни неуспех еврозоне (за све изузев Немачке), подела у ЕУ на север-југ због дугова и евра, подела на исток-запад по питању непрегледне масе избеглица, централизација власти у технократском Бриселу, Исламизација друштва, буркини,... па уопште не чуди појава, видно снажење и популарност нових изразито десничарских снага на политичкој сцени јер владајуће номенклатуре немају већ једну деценију никакав добар и успешан одговор на нагомилавајуће проблеме. Решења се траже на нивоу ЕУ, њих нема нити долазе, па уопште не чуди окретање ка решењима која могу да се нађу на нивоу сваке државе понаособ. Ту је низ националних референдума: излазак Британије из ЕУ, избеглице у Мађарској, наметнути програм штедње у Грчкој, јачање деснице у Немачкој, па могући референдум о останку Француске у ЕУ,...

Сличан одговор на понашање охولة "елите" у САД избор је Доналда Трампа 9.11.2016. за председника САД, човека који је "свој" јер не дугује ником ништа. Одговор народа на безобзирну и самољубиву владајућу "елиту", поткупљену од банака и великих корпорација (које производе оружје, нафту и лекове), је да се захтева битна промена вођења и стања у

друштву. Народ жели демократско друштво у којем се поштује једнакост и отвореност за нове замисли, друштво које прихвата разноврсност и у којем се поштују права свих, а не само и првенствено права и интерес великог бизниса.

Италијани су одбили промену Устава на референдуму 4.12.2016. Про-ЕУ влада је пала и снаге сумњичаве према ЕУ настављају снажење. Наставак народних захтева за променама биће очигледан широм ЕУ током 2017. када су избори у Француској и Немачкој и другде. Избори за Европски парламент 2019. могу да створе стање у којем већина у Парламенту има одбојан став према ЕУ. ЕУ-скептици су једна трећина Европског парламента који је изгласан 2014. "Елита" ЕУ није примила поруку на изборима 2014. да народ захтева промену и наставила је по старом, као да се ништа није догодило. "Елита" је кроз све полуге власти застрашивала народ у смислу да "ако не гласају како треба" тј. како им "елита" то наложи, доћи ће до ивице смака света.[\[28\]](#) Ако Брежит и избор Трампа није довољан будилник онима који управљају ЕУ, а "елита" настави да застрашује становништво уместо да га храбри добрим и опипљивим резултатима, тада за ЕУ нема никаквог спаса. Свет заиста изгледа потпуно другачије ако се на њега гледа из вагона прве класе како то чини "елита".

Владајућа евроентузијатска номенклатура не схвата или до ње не допире глас и жеља народа као недавни глас из Британије. До номенклатуре не допире вапај народа да се нешто страшно догађа. Владајућа квази-елита ЕУ је под огромним утицајем великих корпорација и банака, презире и окривљује народ да је неодговоран, незрео, необразован и да нове политичке снаге (рецимо, Алтернатива за немачку [АфД] или Британска партија за независност [УКИП] или француски Национални фронт или Доналд Трамп у Америци) стварају зло, а не да је садашња номенклатура корен проблема и великих тешкоћа. Кривица се не види у дугорочним промашајима неспособне и неподесне владајуће квази-елите и пребацује се по јефтином обичају на другог. То приказује народу, поготово неодлучним или изневереним гласачима и онлима који су испод просека по богатству да политичка номенклатура не хаје много за њих, већ само за свој повлашћени положај и привилегије. Све то ствара погодно тло за настанак и снажење алтернативних политичких виђења и покрета.

Политичка левица је у својим темељима имала више од једног века одбрану права радника. Та иста левица је недавно устала у одбрану масовног прилива имиграната, поготово из муслиманског света, што је довело у питање безбедност на послу и сигурност у животу радника. Уопште не чуди то што радници који су раније били гласачка машина политичке левнице истој окрећу леђа и гласају за алтернативне политичке снаге.

Најочигледнији начин на који велике корпорације, поготово банке, утичу на обликовање политике у сопствену корист је пример инвестиционе банке Голдман Сакс која је била дубоко уплетена у колосалну светску финансијску кризу (2007-09) и финансијску пропаст Грчке. Та гига-банка не преза ниодчега да повећа свој утицај на стварање и сповођење економске политике у сопствену корист, а на штету народа. Голдман Сакс једног дана користи проститутке да придобије послове,[\[29\]](#) а неколико дана касније упусти донедавног Председника Европске комисије Жозе Мануела Бароза,[\[30\]](#) државника који је био на самом врху европске политике читаву деценију. Иако је овај потез Бароза "могућ са правне стране", Председник Француске Франсоа Оланд је оштро осудио овај Барозов потезкао "морално неприхватљив" и "скандалозан" и који "ризикује да погорша анти-ЕУ сентимент широм блока".[\[31\]](#) Такве жестоке осуде чуле су се широм ЕУ.

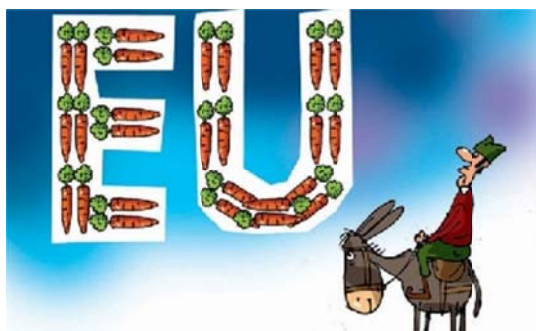
Нема ничег лошег у томе да фирме јуре за зарадом профита. Предузећа постоје због тога иначе би била добротворна друштва. Лоше је када фирме преузму управу над законодавним процесом који усмере ка својим, а не општедруштвеним циљевима. За то постоји држава која је под управом скупштине која оличава стремљења читавог друштва, а не само предузећа. Можемо да закључимо да долази до приватизације чак и државне управе коју грабе велике фирме и огромне банке као што је то Голдман Сакс.

Када се више води рачуна о фер односу према (илегалним) мигрантима него према сопственом грађанству, тада долази до социјалног врења и протеста. ЕУ није желела да отвори своје границе за могуће мигранте из Украјине или Русије. Ови би били из земаља из којих се због културних и верских разлога много лакше, брже и једноставније врши интеграција у друштво земље домаћина. Врата ЕУ су отворена за масовни талас миграната са блиског истока, Африке, Авганистана и Пакистана. Време ће показати како стоје ствари са успешном друштвеном интеграцијом ових имиграната. У аустријском граду Велсу уведен је септембра 2016. полицијски час за мигранте због учесталих физичких насртања на жене.[\[32\]](#) Наговештаји су ће да ова предозираност мигрантима у ЕУ бити временски дуга и друштвено и материјално врло скупа и неизвесна.

Када год власт претера у својој охолости, самољубивости и тлачењу народа, долази до побуне. Тако су робови дизали буне против робовласника, кметови против феудалаца, пролетери против капиталиста, и народ против комуниста. Данас расте незадовољство народа против банкарске плутократије која је често приватизовала државну управу јер ствара друштвено-правни оквир који погодује првенствено банкарима. Када се буде писала историја за 50 или 100 година, 2016. година биће записана као година у којој је народ почео отворену побуну против однарођене и охولة власти која је у рукама великих корпорација.

Добродошлица Србији

"Шефица преговарачког тима са ЕУ Тања Мишчевић изјавила је данас да велика збуњеност која постоји о будућности Европе неће ометати унутрашње промене и реформе у Србији."[\[33\]](#) ЕУ шета по ивици амбиса, или како је и Премијер Вучић споменуо неколико пута у разговору у ТВ емисији Око[\[34\]](#) 18.09.2016, да постоји велика забринутост за будућност ЕУ у самом врху европских државника. Без обзира на наведено, Србија и даље храбро корача у чланство ЕУ. Преведено на разумљив језик, то значи: ма каква буде ЕУ (ако је буде) Влада чини све да уђепод њене скуте. И то све у доба када демократска и развијена Британија бежи из ЕУ, док поједине земље чланице ЕУ имају озбиљне резерве према тој организацији.[\[35\]](#) Србија добровољно чини горке неповратне уступке ЕУ, а шта добија за узврат? Нове уцене и понижења од растакајуће ЕУ која је у егзистенцијалној кризи. Цена чланства у ЕУ све више расте тако да привлачност остајања у чланству ЕУ све више опада што јасно показује пример Британије која је напушта.

Јасна и јавна упозорења, чак претње Србији, долазе са највиших места. Да подсетимо на речи министарке унутрашњих послова Терезе Меј, која је рекла да је проширење погрешна политика ЕУ и да са новим чланицама доноси и озбиљне безбедносне проблеме... Тереза Меј је поставила и питање да ли је "заиста у интересу Британије" да, између осталих, пусти Србију у ЕУ.[\[36\]](#)

Тереза Меј је постала Премијер Британије 13.07.2016, а проширење је на самом дну списка приоритета ЕУ. Британски амбасадор Денис Киф "је честитао Влади на отварању поглавља".[\[37\]](#) Ова честитка је била упућена Министарки за европске интеграције Јадранки Јоксимовић неколико седмица пошто је Британија изгласала одлуку о изласку из ЕУ. Бивши британски амбасадор у Србији, а сада шеф Делегације ЕУ у Србији, Мајкл Давенпорт охрабрио је Србију да њено чланство у ЕУ "више није далеки сан".[\[38\]](#) Само да подсетимо, да је то било после народне одлуке у Британији о напуштању ЕУ. Власт у Србији "тера" народ у ЕУ, хтео народ то или не. Ко је у свему овоме овде луд, а ко збуњен?

Добро је и пожељно неговати сарадњу са иностранством. Међутим треба имати на уму да посете високих иностраних званичника Србији, поготово са Запада, имају готово увек за свој основни циљ "рибање" домаћих политичара (иза затворених врата) и наговештај нових захтева и лоших вести, поготово од почетка 1990их година. Да ли Србија треба да приступи тонућој ЕУ и да за то плати огромну и неповратну цену? Да ли ЕУ треба у свом чланству једну проблематичну земљу као што је то Србија? Да ли "напредак" значи прихватање мишљења туђина који првенствено увек (са правом) мисли на сопствени интерес и добит? Да ли је ЕУ решење за европске муке или је ЕУ постала проблем? Стеван Сремац рече да "кад Србин хоће да буде напредан, он прихвата мишљење својих непријатеља". Тако и Министарка за европске интеграције Јадранка Јоксимовић изјављује "Очекујем да Србија буде похваљена као кандидат за чланство у ЕУ" од Ангеле Меркел.[\[39\]](#) Зар је то битније од похвале и задовољства које долази од сопственог народа и пореских обвезника.

Закључак

Сви састанци на врху ЕУ, са или без Британије, већ годинама све више личе на састанке република (и покрајина) уочи распада социјалистичке Југославије током друге половине 1980их година. Траћење времена. У наведено се лично уверио и Премијер Вучић 24.09.2016. у Бечу када се састала значајна група највиших државника из ЕУ да решава огроман проблем повезан са избеглицама. Много приче, а никаквог договора нема. Исход је био по ко зна који пут као да су се састали фикуси у предворју шик хотела.

Сузбијање различитости, избегавање сучељавања са проблемима и наметање једноличних решења проузрокује (уместо да ублажи) отпор и екстремизам добро познат током историје

Југославије. Нема договора у ЕУ скоро нио чему, поготово ако је то од битног значаја, а ако се и неки договор скрпи унутар овако опако нефункционалне ЕУ, државе га не спроводе и занемарују га (обавезујуће квоте о расподели избеглица). У оваквој ситуацији уопште не чуде оцене са самог врха ЕУ, Жан Клод Јункера Председника Европске комисије, да се ЕУ суочава са "борбом за опстанак",^[40] да је у "егзистенцијалној кризи" јер "никад раније нисам видео тако мало заједништва међу нашим земљама чланицама"^[41] и "Идеја једне европске породице, једне визије је била илузија."^[42] Матео Ренци, Премијер Италије, "упоредио је ЕУ са оркестром који наставља да свира док Титаник тоне на дно Атлантика."^[43] Овакве поновљене изјаве највиших државника у ЕУ чују се већ годинама, али је питање да ли власт у Србији то чује и схвата! Или и даље слепо води Србију на путу без повратка у рај звани ЕУ, па шта кошта да кошта јер нема "скидања" са политичке дроге зване ЕУ. Политичка номенклатура добија у сваком случају, а "раја" увек плаћа рачун агама.

Свађе између држава ЕУ су сталне и гласније. Луксембуршки министар за иностране послове, Јан Аселборн, позвао је на "протеривање" Мађарске из ЕУ због подизања оградe на граници против миграната и због ограничавања медијских слобода. Његов колега из мађарске, Петер Сијарто, је одбрусио да федералиста као што је то Аселборн "неуморно ради да сруши европску безбедност и културу".^[44] Овде се огледа само још једна разлика о будућем виђењу ЕУ: још дубља интеграција сада када Британија остаје по страни (виђење западног дела ЕУ) или скуп националних држава (поглед из источног дела ЕУ које имају лоше искуство пребацивања дела суверености у руке бившег Совјетског савеза). Исток жели да узме из ЕУ као са шведског стола шта му се допада (фондови), али да не узме оно што не годи (избеглице из муслиманских земаља). Овакве и многе друге поделе воде ка слому ЕУ.

Свет какав је створен у Европи (и другде) после Другог светског рата наставља да пуца по шавовима јер не постоји раније окружење које је настало у доба хладног рата, марксистичко-социјалистичке алтернативе, контроле миграција и пред-глобализацијско доба. Неповерење међу државама је велико и растуће. Заједнички интереси су све тањи и ређи. Очување ЕУ или неке врсте интеграције је у интересу Европе, бар због лоших искустава из прошлости. Али ако таква тежња постоји, то не значи и да ће се она и остварити. Србија је сувише мала и слаба да утиче на такве токове. Боље је можда да остане по страни, пусти "поглавице" да се договоре (или потуку) и да сачува оно мало "беде" што јој је остало за неко боље време и вође, а не да игра на трулу карту ЕУ каква је она за Србију већ дуже време.^[45]

Занимљива је и поучно-видовита изјава Министра за иностране послове Хрватске, Мире Ковача "...Србија никада, понављам никада неће ући у Европску унију."^[46] Истоветно је рекао и хрватски Министар одбране Анте Котромановић.^[47] Држим(о) их за реч и сећамо се изреке Гручо Маркса који неће да приступи клубу који је вољан да га има за члана. ЕУ је заиста била лепа док је трајала, а сада се претворила у међудржавно натезање и мучење, не због слободног избора земаља, већ због нужде.^[48]

[1] Користи су очигледне: држава би била уређенија, поготово судство и била би много боља заштита природне околине. То би све наравно могло да се учини и без шибе из Брисела, али са много више разумног договора унутар државе.

[2] Цена је висока, горка и неповратна: признавање независности Косова и Метохије; плаћање ратне одштете (на рате); уништење Републике Српске; независност Војводине; па Рашка област; натурализовање стотина хиљада различитих миграната; широка промоција хомосексуалности то у доба када Србија остаје краћа за око 40.000 становника годишње због демографских промена; распродаја државне имовине; вртоглави пораст дуга иностранству;...

[3] J. Plender, 'The myth of the European peace project', Financial Times, 05.08.2016.

[4] M. Jovanović i J. Damnjanović (2014). 'EU eastern enlargement: economic effects on new members 2000-2012', Journal of Economic Integration, str. 210-243. <http://ssrn.com/abstract=2447612>

[5] A. Beesley, 'Brussels strives to complete Canada trade deal', Financial Times, 21.09.2016.

[6] B. Fox, 'Sex and drugs drive EU growth surge', EUobserver, 17.10.2014.

[7] Како само ускладити стагнацију реалних плата, битно повећање цена некретнина и долазак милиона избеглица којима је потребан смештај (повећава се тражња која додатно повећава цене), са могућностима локалног младог нараштаја да се попне на друштвеној лествици изнајмљивања (поседовања?) смештаја и некретнина.

[8] A. Evans-Pritchard, 'French support for the EU project is crumbling on the Left and Right', The Telegraph, 25.08.2016.

[9] https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_external_debt

[10] M. Jovanović (2015). 'The eurozone Greek tragedy', Law and Politics, No.1, 2015, pp. 7-24. <http://ssrn.com/abstract=2744505>

M. Jovanović (2012). 'Is the eurozone rescue strategy tantamount to the rearrangement of the deckchairs on the Titanic?', Journal of Economic Integration, vol. 27, March 2012, pp. 33-79. http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2026854

[11] S. Morgan, 'Stiglitz: The easiest way would be for Germany to leave Europe', EurActiv, 15.09.2016.

[12] 'Зашто Брисел ћути на Вучићево писмо о Хрватској?', Б92, 08.08.2016.

[13] 'Дачић: ЕУ држи главу у песку', Новости, 31.08.2016.

[14] Отварају се нова поглавља за приступање ЕУ, уплаћује се €6 милијарди (уцена-откуп да Турска не пушта мигранте у ЕУ), обећава се укидање виза,... (W. Munchau, 'The EJ sells its soul to strike a deal with Turkey', Financial Times, 21.03.2016).

[15] Б92, 'Ђурић: Србија у Бриселу победила са 5:0', 25.08.2015.

[16] Д. Спаловић, 'Приштина газу Бриселски споразум, Србија очекује реакцију ЕУ' Политика, 29.10.2015.

- [17] РТС, 'Вучић за РТС: Неодговорно понашање Приштине, уследиће одговор', 29.10.2015.
- [18] Б. Јеловац, 'Нож у леђа из ЕУ', Блиц, 10.10.2015.
- [19] 'Ивица Дачић: Албанци на Косову уништавају српско наслеђе без икаквих санкција', Нова српска политичка мисао, 11.01.2016.
- [20] 'Дачић: ЕУ нудила Русији да гасовод заобиђе Србију', Политика, 18.6.2015.
- [21] Аутор предаје екномску политику на државном Универзитету у Женеви.
- [22] G. Rachman, 'Immigration could swing it for Brexit', Financial Times, 07.06.2016.
- [23] Ово није први "Брегзит" у историји. Претходни се догодио 1534. када је Хенри VIII прекинуо везе са папом у Риму. Тада је разлог био папско одбијање да поништи владарев брак, док је сада један од главних разлога био ограман прилив миграната из ЕУ у Британију.
- [24] K. Allen, 'The post-referendum economy: data defies gloomy UK predictions', The Guardian, 21.09.2016.
- [25] G. Jackson, 'Number of EU workers rises as jobless rate reaches 11-year low', Financial Times, 17.11.2016.
- [26] Покретна политичка врата и вртешка стално премешта челнике са високих положаја у државној администрацији или управи ЕУ ка астрономски плаћеним положајима у бизнису. Најсвежији пример је прелазак Бароза на рад у банку Голдман Сакс.
- [27] Остали разлози укључују неконтролисану имиграцију и претерану регулативу.
- [28] И Србија има слична искуства. Сетимо се само жестоке 'жуте' кампање у медијима приликом гласања за председника државе 2012. То је само један од многих примера у којима су најзначајнији медији у рукама отуђене власти.
- [29] J. Treanor. 'Goldman Sachs hired prostitutes to win Libyan business, court told', The Guardian, 13.07.2016.
- [30] L. Noonan, 'Goldman Sachs hires former EU chief José Manuel Barroso', Financial Times, 08.07.2016.
- [31] A. Chassany, 'Hollande blasts Barroso for Goldman move', Financial Times, 15.07.2016.
- [32] R. Flood, 'Austria imposes night-time curfew for migrants after soaring sex-attacks on women', Sunday Express, 25.09.2016.
- [33] 'Тања Мишчевић: Велика збуњеност која постоји о будућности Европе неће ометати унутрашње промене и реформе у Србији', Нова српска политичка мисао, 19.09.2016.
- [34] <http://www.rts.rs/page/tv/sr/story/22/rt-satelit/2454414/.html>

[35] Да ли Италија треба да напусти ЕУ? Са једне стране постоји тврдња да Италији неће бити боље ван ЕУ. Са друге стране је виђење да Италији неће бити боље ако остане у чланству ЕУ.

[36] 'Британски министар: Изађимо из ЕУ - долазе Турци и Срби', Б92, 30.04.2016.

[37] 'Јоксимовић и Киф: Јачање билатералних односа Србије и УК', Прессонлине, 21.07.2016.

[38] 'Давенпорт: Србија у ЕУ – то више није далеки сан', Б92, 02.09.2016.

[39] 'Јоксимовић: Очекујем похвалу од Меркелове', Б92, 06.07.2015.

[40] J. Dailey, 'The EU still hasn't understood that it is a totalitarian institution', The Telegraph, 17.09.2016.

[41] J. Brunson, 'Junker admits EU faces "existential crisis"; State of the Union', Financial Times, 15.09.2016.

[42] 'ЕУ уочи дана Европе: Кризе на све стране, прети распад', Б92, 08.05.2016.

[43] 'Renzi compares EU to sinking Titanic's orchestra', EurActiv, 11.02.2016.

[44] P. Foster, 'Authoritarian European Commission created Brexit and could destroy the union', The Telegraph, 13.09.2016.

[45] Драгош Калајић је имао поучан савет у свом есеју о делу Јулијуса Еволе:

"У сукобу спољњег, ниҳилистичког, и унутрашњег, племениташког, детерминизма, Евола једини „уступак” чини у домену стратегије отпора, предлажући њено саобраћавање условима, по далекоисточној формули акције зване „јахати тигра”: „Када се циклус цивилизације окреће крају, тешко је нешто постићи одупирањем, директним супротстављањем снагама у покрету. Струја је преснажна и обара све пред собом. Битно је не бити импресиониран привидним свевлашћем и тријумфом снага епохе. Те снаге, с обзиром да су лишене сваке везе са било каквим супериорним принципом, имају, у крајњој линији, одмерени ланац. Дакле, не треба се фиксирати за садашњост и за блиске ствари, већ треба имати у виду и услове који ће се појавити у једном будућем времену. Стога принцип који треба следити може бити онај што налаже пуштање слободног тока снага и процеса епохе, али држећи се постојано и спремно за интервенцију када, тигар, не могавши да нападне онога ко га јаше, буде уморан од трка'." (Д. Калајић, 'Увод у дело Јулијуса Еволе', Европа нација, 20.07.2016).

[46] 'Ковач опет прети: Србија никада неће постати чланица ЕУ', Б92, 20.08.2016.

[47] 'Хрватски министар нам поручује: Србија никада неће ући у ЕУ', Правда, 30.10.2015.

[48] Своје ставове о томе шта би Србија требало да учини у погледу приступања ЕУ износио сам на страницама Нове српске политичке мисли од 2006. тако да је непотребно да их понављам.

<http://www.nspm.rs/ekonomska-politika/kako-ostati-uspravan-pored-rusevina-eu.html>